

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 20.

V Ljubljani, v soboto 20. maja 1899.

Letnik IV.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoludne. — **Naročnina** je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 7 novč. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije** in **oznanila** se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15.** Uradne ure od 9—12 ure dep. in od 2—4 pop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Tridesetletnica.

Zadnje sredo je minilo trideset let od onega imenitnega binkoštnega ponedeljka, ko je bil tabor na Vižmarjih. Trideset let — doba ednega človeškega življenja! Stari rod odhaja, novi nastopa. Kakšen napredek prinaša Slovincem nova doba? Kako je bilo pred 30. leti in kako je danes?

Od Ljubljane do Vižmarjev cesta polna ljudstva, ki prihaja od vseh strani peš, na konjih in na vozeh. Zastava se vrsti za zastavo. Vse občuduje lepe noše veselega naroda in pojavljajoči se narodni ponos. Krasni slavoloki z napisi preprezajo cesto. V znožju Šmarne Gore stoji na travniku navdušena, v govornike zamaknjena množica, ki broji 30.000 ljudi. Iz ust teh 30.000 pa gromi jednodušno: „Dajte nam Slovenijo! Vpeljite v šole in urade slovenski jezik! Ustanovite nam v Ljubljani slovensko vseučilišče!“

To je glas vižmarskih taboritov, to odmev najlepšega slovenskega shoda! Zvršil se je baš pred 30. leti tako veličastno in ob takó plamtečem navdušenju vsega naroda oni shod, da se nam danes, ko čitamo njegov opis, vse le dozdeva, kot sanje iz mladih let. In vendar niso bile sanje!...

Koliko smo pač napredovali Slovenci v teh 30. letih? Koliko točk onega programa se nam je izpolnilo. Kje so vspehi voditeljev, odkar se je vlegel k večnemu počitku rod vižmarskih taboritov z „očetimi domovine“: dr. Janezom Bleiweisom, dr. Tomanom, dr. Costo, dr. Razlagom, dr. Zarnikom? Kakšno sodbo bi izrekli nad sedanjim delom in vspehi Slovencev oni častiti možje, ki so bili iz raznih slovenskih zemelj takrat zbrani na vižmarskem taboru?... Ali niso potomci onih idealno navdušenih narodnjakov prav mnogih neuspehov sami krivi? — Da, ko bi vstali iz grobov oče Bleiweis in drugi voditelji naroda, strmeli bi, da so dobili za naslednike tako majhne ljudi. Ostro bi obsodili počenjanje vodij, ki zmetujejo idejale slovenskega naroda in od njega sklenjeni program, može, ki z raznimi, večkrat še celo krivičnimi sredstvi pomnožujejo samopridno osebno češčenje, može voditelje, ki so zaradi svoje samopašnosti raztrgali zedinjene Slovence.

V verskih, narodnih in gospodarskih vprašanjih so bili na vižmarskem taboru vsi edini. Sinovi onih taboritov se pa dandanes glede vseh teh treh vprašanj rujejo med seboj, kakor da jih ni rodila ena slovenska mati. Boj na boj! Letele so v prejšnjih letih le zabavljice od pristašev jedne stranke zoper pristaše druge stranke. Danes se pa sega bolj v živo. Vzpalliti se morajo strasti do vrhunca, in zato se je začelo izvajati geslo: „Če nisi z nami, izgubiš kruh, ali pa vsaj ne dobiš boljšega, dokler ne pristopiš k nam!“ Takó vidimo, da je na Kranjskem zadnja leta edna slovenska stranka pobijala drugo, zdaj je zmagovala ta, zdaj zmagovala ona, vedno pa je bila med premaganimi — ideja narodne navdušenosti. Vspeh je le ta, da se vsprejeto s pojemajočim rodoljubjem krči slovenska jezikovna meja. To je naš napredek, to sad bojev za dobo jednega rodu!

Vemo, da bojevite peteline, ki stoje danes slučajno na kupu, preklicano malo briga oči-

tanje, da ne vredno izrabljajo svojo moč in veljavo v domačem boju za prazen dim. Nasičujejo si svoje strasti z zavestjo, da so na kupu, in to jim je dosti! Kaj narod, kaj program, kaj obmejni Slovenci! Žalostno, prežalostno pa je, da velika množica naroda brez misli, brez ognja, brez gibljeja rok le nevoljna molči in leno pričakuje odrešenika. Koliko časa naj to še traja?

Slovenci! Načela, ki so vzplamtevala očete naše za vzajemni boj proti tujemu sovragu in za vez edinosti med rodnimi brati, naj se zasvetijo zopet v polni moči na bodočem vseslovenskem delavskem shodu v beli Ljubljani. Proč s starimi budalostmi, proč z osebnim kultom, proč s kaddnicami! Delavci bodimo vsi Slovenci na domačem polju za blagor celokupnega naroda in nastopi naj rod pre-rojen, ves nov, rod delavnih mož!

One rodoljube pa, ki slovesno popeljejo jutri popoldne turiste Čebe na Šmarno Goro mimo Vižmarjev, prosimo, naj pokažejo milim severnim bratom častito mesto vižmarskega tabora z besedami: Tu je stal in govoril pred 30. leti naš narod v bratski slogi, tu so naši očetje zahtevali zedinjeno Slovenijo!

Za „Našo Stražo“.

(Govor poslanca dr. Majarona v deželni zboru kranjskem.)

Visoka zbornica!

Meni je jako žal, da moram označiti svoje stališče nasproti mojemu tovarišu v klubu, gospodu dr. Tavčarju, ali moja politična preteklost in reputacija zahtevata, da sem se oglasil k besedi in sicer samo za fakični popravek.

Jaz nisem bil med osnovatelji „Naše Straže“, pač pa so bili med osnovatelji tega društva državni poslanci in pravila tega društva so se ustanovila po vzajemnem sodelovanju državnih poslancev in zastopnikov obeh strank na Kranjskem, med katerimi se je nahajal tudi gospod dr. Tavčar. Pravila tega društva so torej taka, kakršna so po vzajemnosti vseh slovenskih zastopnikov nastala. Na podlagi teh pravil sem se jaz vpisal pri društvu, in dasi se nisem udeležil volitve, bil izvoljen v odbor. V tem odboru sem našel 60 najboljših slovenskih mož iz raznih slovenskih pokrajin, pri katerih nisem iskal niti liberalizma, niti klerikalizma, ker tega sploh ne iščem, ampak samo može, ki so prepričani, da je namen društva popolnoma jasen, in ki vidijo velikanske nevarnosti, ki pretijo slovenski zemlji ob mejah. Zato niti trenutka nisem premišljal, sprejeti volitev. Kar se je potem godilo, kako so celo stvar pokvarili slovenski časopisi, osobito dnevnika ljubljanska, za to jaz ne morem biti odgovoren. Jaz društva ne bom sodil po tem, kakor se je slikalo v „Sloven. Narodu“ ali v „Slovincu“, ampak po tem, kakšno podlago da ima in kako hoče delovati. Jaz do danes v društvu dasi sem v odboru in načelstvu, nisem videl klerikalnih tendenc, ampak sem le videl tendenco, da hoče na gospodarskem polju pomagati izvenkranjskim Slovincem, kjer ne vprašajo in nočejo ničesar vedeti o liberalizmu in klerikalizmu, marveč le kot Slovenci od nas pričakujejo pomoči, katero smo jim mi kot Slovenci dati dolžni. Meni pa očitati, da sem klerikalec zato, ker sem pri

„Naši Straži“, zoper to se moram odločno zavarovati. Sicer pa sumničite me, kakor hočete, jaz se držim programa slovenskega shoda z dne 29. novembra 1894. (Poslanec dr. Tavčar: „To je Koblarjev program!“) Prosim, — to je program narodne stranke, ki je bil sprejet na shodu 800 zaupnih mož slovenskih, katerega se je vdeležil tudi dr. Tavčar, tisti program, ki je bil soglasno sprejet kot podlaga našemu delovanju in delovanju našega kluba. Na podlagi tega programa sem jaz kandidiral v deželni zbor, tega programa se držim še dandanes. In naj se išče liberalizem ali klerikalizem v našem programu, jaz imam čisto vest, dokler se ga držim, čisto nič mene ne tangira, ako me kdo v dotiko spravlja s klerikalizmom, s katerim nisem v nobeni zvezi. Osobito pa sem popolnoma miren, ako se iz tega, da sem član načelnštva „Naše Straže“, hoče sklepati, da jaz za klerikalizem r klamo delam. Jaz obžalujem, da je ta prepir nastal, ali eno bi prosil gospoda dr. Tavčarja, naj sedaj počaka in z drugimi vred dela na to, da se tisto, kar se je v prvih dneh pokvarilo, popravi, kar se lahko zgodi pri občnem zboru, in jaz sem popolnoma prepričan, da bodo pravi klerikalci prav radi odstopili prostor gospodu dr. Tavčarju, ako hoče društvu pristopiti in v njem delovati.

Sicer pa, moja gospoda, še eno besedo k premetu in beseda je ta, da je svota 100 gld. res jako majhna in bagatelna. Društvo „Naša Straža“ ima velikanske naloge in teh se ne more lotiti s podporo 100 gld. Res je delovanje tega društva za zdaj še skromno, to pa zaradi tega, ker je tudi dohodkov jako malo. Ako hočete društvu in s tem tudi obmejnim Slovincem res pomagati, potem bodite toliko rodoljubni — moram reči — in dajte v to svrhu svoto, ki bo imponirala zunanjim rojakom in ki, čeravno ne bo materialno mnogo koristila, bo pa vsaj njihov moralni pogum povzdignila, ker bodo videli, da imajo lepo zaslobo v tem jedinem zastopu slovenskem, katerega naj reprezentuje deželni zbor kranjski. Gospode tovariše prosim, naj pozabijo to, kar jih je žalilo, oziroma utegnili žaliti, ter glasujejo za predlog gospoda poslanca Kalana. Vse drugo pa, mislim, se dá lahko popraviti, ako je na obeh straneh dobra volja, katero jaz o b e m a želim.

Kranjski deželni zbor.

Navadni položaj. Kadar slučajno dr. Tavčar pride v dvorano, dobi najprej Schwegel prijazen pozdrav in dr. Schaffer se za trenotek ves zamakne v to prijaznost. Na galeriji navadni obiskovalci, časih jako sitni ljudje. Vtikajo se v stvari, o katerih ima določati samo slovensko-nemška zveza. Pogled z galerije je prav zanimiv, kadar se prične razvijati ta „sitnost“. Zbornica dobi precej drugačno lice. Kdo bo ozmerjal galerijo, ko ni dr. Tavčarja v zbornici? Malovrh leti po dr. Tavčarja, menda v buffet, in njegova židana volja se spremeni v slabo. Sicer je pa pogled z galerije na poslance precej dolgočasen. Na narodni strani sta najbolj mirna poslanca Perdan in Klein, na katoliškonarodni strani je pa najbolj podjeten poslanec Jelovšek, ki včasih zapleše tudi okolu Malovrha, mu dela komplimente in kaj izroči.

V seji dne 16. maja je poslanec Schwegel pobijal predlisko železnico. Utemeljeval je nujni predlog za drugo železnično zvezo s Trstom, katere proga bi se križala z gorenjsko železnico med Jesenicami in Škofjo Loko. Škofjo Loko je seveda imenoval le radi lepšega, da bi se lože pozabilo, kako je nekdanji kranjski deželni zbor soglasno priporočal sedaj zavrženo progno Loka—Divača. Dandanes bi bil Schwegel zadovoljen, ako bi šla železnica mimo jeseniških fužin in njegovega gradu v Gorjah. Predlog soglasno vsprejet. Sprejel se je dalje zakon o zlaganju zemljišč in zakon o ustanovitvi zaklada za melioracije in javna dela.

Odsek, ki je bil izvoljen, da izreče salomonsko sodbo o kmečkih zadrugah in konsumnih društvih, stopil je pred zbornico v osebi Nemca dr. Schafferja. O osamosvojenju slovenskega ljudstva se je poslalo poročat zaprašnega nemškega liberalca! Hudega dozdej ni mogel dosti storiti. Odsek je predlagal:

„1. Na pravi podlagi osnovane, potrebam prebivalstva primerne kmečke zadruge, kreditna društva itd. so pod dobrim vodstvom za poljedelsko prebivalstvo jako koristne in priporočila vredne naprave, ki zaslužijo splošne podpore.

2. Dosedanji razvoj kmečkih zadrug na Kranjskem pa se v obče z ozirom na njihove namene glede gospodarskega razvoja in pospeševanja kmečkih koristi ne more uspešen imenovati, in sicer zato ne, ker razmerje števila med priporočila vrednimi kmečkimi zadrugami v ožjem smislu in samimi konsumnimi društvi ni ugodno, ker se — tako naglašajo tiskano poročilo — ne samo konsumna društva, ampak tudi kmečke zadruge pečajo tudi s prodajo kolonijalnega in manufakturnega blaga, ker se na drobno toči vino in celo žganje, in ker se posojila ne dovoljujejo v dopustni meri.

3. Dež. odboru se naroča, naj nadaljuje svoje poizvedbe glede kmečkih zadrug ter poroča o uspehu in sredstvih, s katerimi bi se odpravili nedostatki; ob ednem pa naj bi razmišljal, kako bi se ta društva nadzorovala in podpirala“.

Poslanec grof Barbo je govoril negrofovski — socialno. Dejal je, da treba le skrbeti, da se nedostatki pri gospodarski organizaciji odpravijo, ne more se pa delavcem in kmetom braniti združevanje; žalostno je nasprotovati mu iz političnega vzroka.

Poslanec Povše je govoril proti obsodbi, ki tiči v drugem predlogu, dokazujoč, da odsek nima takih podatkov, da bi mogel z mirno vestjo izrekat obsodbo.

Poslanec dr. Tavčarju ni bil všeč Barbov govor. Res je, da se vse organizuje, ni pa treba zahtevati, da se tudi otroci organizujejo. Konsumna društva niso družega nič, kakor nabasana puška v rokah otrok. To silno modro govorjenje zabelil je govornik s prepričanjem, da predlogi še ne končajo dela odseka. Preiskovati se bode še moralo v deželnem odboru (kjer ima dr. Tavčar večino) in potem pridejo na vrsto glavni predlogi. Ker nič mu ni všeč govorjenje o podpori v tretjem predlogu.

Poslanec Lenarčič je ožigosal, da vlada premalo podpira snovanje pridobitnih zadrug.

Najbolj imeniten je bil nastop poslanca Hribarja, ker se je čudno končal. Nadzorstvo gospodarskih zadrug mu je bilo premalo strogo. Davčnih olajšav naj konsumna društva ne dobe. Zavarovalnice, ki se snujejo po nekaterih občinah, niso na mestu. Vlada naj takrat, ko jih dovoljuje, pomisli, da te zavarovalnice ne bodo dajale državi tistih dohodkov, kakor druge večje . . . Zavaruje se govornik potem, da bi bil proti koristim ljudstva. Poklican je tako govoriti, ker ima med poslanci v dež. zboru o zavarovanju on največ pojma. Sumničenj se ne boji, vendar hoče prijeti dr. Žitnika, ker ga baje v svojem „Poslanem“ nekaj sumniči. Hribar hoče takó Žitnikovo častno zadevo vtihotapiti še jedenkrat v zbornico. Mej katoliškimi narodnimi poslanci in na galeriji nastane velik hrup. Klici: „To ne spada k stvari!“ „Terorizira naj na magistratu!“ Deželni glavar pravi govorniku, da Žitnikova zadeva ne spada k razpravi. Poslanec Hribar trdi, da spada, in hoče govoriti, a vsled hrupa

ne more. Katoliško-narodni poslanci so jedenkrat radikalno nastopili. . . Poslanec Tavčar priteče v zbornico in ozmerja obiskovalce galerije s „smrkovci“, z „nezrelimi fantalini“. Ker Hribar še vedno svojo guli, mu dež. glavar vzame besedo. Odobravanje. Pri glasovanju je prvi in tretji predlog soglasno vsprejet, za drugi predlog so glasovali Nemci in „Narodovci“.

Zbornica je vsled predloga dr. Majarona sklenila, da se deželno vlado pozove, naj posreduje, da Ljubljana skoro dobi nadsodišče. — O stavbenih stroških za novo bolnico l. 1898. je poročal grof Barbo. Osobje se bode pomnožilo. Dež. zbor je dovolil 18.000 gld. za pokritje prekoračenega kredita za stavbo. Ob 1. uri popoldne se je seja prekinila in nadaljevala ob polu 4. uri popoldne.

Poslanec Papež je poročal o gradnji lokalne železnice Trebnje-Tržišče. Mej drugim se je sklenilo:

Dežela Kranjska zagotavlja za zgradbo lokalne železnice od postaje Trebnje ali Velika Loka dolenskih železnic čez Mirno-Mokronog v Tržišče ter z dovlačnico do premogovnikov v Št. Janžu 10% glavnice, toda le do najvišjega zneska 100.000 gld. av. velj.

Poslanec Lenarčič je strašno dolgo govoril. Priporočal je ozkotirno železnico in dokazuje iskal po vsem svetu. Podpiral pa je njegov predlog samo poslanec Hribar. Proti je govoril poslanec Povše, za primerne postaje je govoril poslanec Pakiž. Da bi država prihodnje leto zgradila vipavsko železnico od Gorice skozi Vipavo proti Postojni, je govoril poslanec Božič.

Deželni zbor je reorganizoval plače deželnim uradnikom.

V pokojnino všteta plača:

Plačilni razred	I. plačilna stopnja	II. plačilna stopnja	III. plačilna stopnja	Aktivitetna doklada.
I.	3000	3300	3600	400
II.	2000	2200	2400	350
III.	1600	1700	1800	300
IV.	1300	1400	1500	250
V.	1000	1100	1200	200
VI.	800	850	900	150

Po vsakih 5. letih se pomakne uradnik v višjo plačilno stopinjo istega razreda in čez 15 let dobé uradniki v 2. in 3. plačilnem razredu po 200 gld., v spodnjih 3. razredih pa po 100 gld. v pokojnino vštene plače. Računa se ta doba pri starih uradnikih od 1. marca 1894, pri novih pa od dneva, ko so bili nastavljeni. Plače so se zvišale tudi nekaterim primarijem v dež. bolnici z neko izjemo politične barve. Zboljšale so se plače dalje učiteljstvu na grmski šoli ter precej neznatno tudi deželnim slugam in paznikom prisilne delavnice. Povišanje plač stopi v veljavo s 1. januarjem 1899. Uvede se precej pri vseh deželnih uradih nedeljski počitek. Prihodnjemu deželnemu zboru se predloži načrt službene pragmatike, ker stara iz l. 1863. ni veljavna za vse zavode.

Nato se je zaključil deželni zbor.

Politiški pregled.

Politični položaj. Izvrševalni odbor desnice se snide na Dunaju dne 25. t. m., nekateri pa trdijo, da bode sestanek zopet preložen. Dnevni red: jezikovno in nagodbno vprašanje. Načelnik slovanske krščansko-narodne zveze poslanec Povše sklicuje k posvetovanju na dan 23. t. m. vse slovenske drž. poslance v Ljubljano. Rezultat posvetovanja slovenskih drž. poslancev more biti samo to: Tako ne gre več naprej! Desnica naj nastopi energično za naše zahteve, tako, kakor zdaj, nas je komaj davila vlada o najhujših pritiskih na steno. V zadnjem času je zlasti primorskim Slovencem dala toliko brc, da moramo nanje reagovati. Govori se, da ima vlada večino desniških klubov že na svoji strani, in da se manjšina klubov uda večini. Nam se pa zdi, da slovanska krščansko-narodna zveza lahko postane zopet jeziček na tehničar, treba le, da poslanci pravega momenta ne prespe.

Vera socialnih demokratov se je te dni zopet pokazala v lepi luči. Preteklo sredo so imeli na Dunaju 12. shodov. Tu se je očitno agitovale za skupni izstop socialnih demokratov iz katoliške cerkve. Po vzgledu protestantov so

upili „Los von Rom!“ Tako jim je vera privatna stvar! Začetkoma se niso hoteli prikloniti nemško-nacionalnemu verskemu hujskanju, sedaj se jih je gotovo pomazalo, da goré.

Positivne zahteve Nemcev bodo prinesli nemški listi tekem dni Lueger se dotičnih sej ni udeležil.

V štajarskem deželnem zboru so nemški nacionalci in liberalci hoteli spraviti pod streho volilno reformo, ki bi bila nemški večini zagotovila moč. Nemški katoliški poslanci in slovenski poslanci so podali proti reformi izjave ter zapustili zbornico, ki je vsled tega postala nesklepčna. — Zadnji četrtek je pa posl. Sernec izjavil, da se slovenski poslanci proračunske razprave ne udeležijo, ker je v proračunu postavljena svota 20.000 gld. za „Südmarko“, „Schulverein“ in nemško gimnazijo v Celju. Slovenski poslanci so na to zapustili zbornico. Nemci so se jim krohotali. Take podpore dajo Nemci svojim ofenzivnim društvom! Narodna stranka pa je v kranjskem dež. zboru vrgla pod noge „Naši Straži“ — 100 gld. In vendar ta klika še vživa nekaj spoštovanja med Slovenci! S kurjo slepoto mora biti udarjen, kdor še ne vidi, kam držimo.

Na mesto Hohenwartovo je za predsednika najvišjega računskega dvora imenovan bivši ministerski predsednik Gautsch.

Po Dalmaciji potuje poljedelski minister Kast. Ministri so se začeli zanimati za Dalmacijo.

V Lvovu je bil 15. t. m. katoliški shod. V sprevedu je bilo 10.000 oseb. Socialni demokrati so hoteli shod motiti. Posredovala sta policija in vojaštvo.

Predsednikom državnega sodišča je imenovan drugi podpredsednik najvišjega sodnega dvora dr. Em. Steinbach, bivši finančni minister v Taaffejevemu ministerstvu.

Arabski mesto Slovanov. Kakor beremo v čeških listih, dovažajo se dan na dan tolpe arabskih delavcev v Nemčijo iz severne Afrike. Doslej so ondi dobivali kruha Čehi in Poljaki.

Mirovna konferenca v Haagu se je pričela 18. t. m. Zastopanih je 26 držav. V Haag so priromali o tej priliki tudi anarhisti. Dva anarhista — seve Laha — so že aretovali in dobili pri njih jako nevarnih stvari.

Domače novice.

Osebnosti. Nadškof dr. Jakob Missia je dobil iz Vatikana oficialno naznanilo, da bo imenovan kardinalom. — Č. gosp. Josip Volo, kapelan v Ribnici, gre za župnega upravitelja na novo ustanovljeno župnijo Velike Poljane pri Ribnici. — Trgovinsko ministerstvo je imenovalo pravnika Vilj. Dolenc v Ljubljani za poštnega konceptnega praktikanta v Trstu. — Predsednik deželnega sodišča v Celovcu dr. Perko je upokojen in mu je tem povodom podeljeno plemstvo. — Deželnovladni koncipist dr. Maks Schescharg je imenovan za ministerialnega koncipista v poljedelskem ministerstvu. — Dne 15. maja je umrl v Ljubljani vpokojeni šolski nadzornik gosp. Jakob Smolej. Dosegel je starost 74 let. Svoje slovenske krvi ni nikdar zatajil. — V Brežicah je 11. t. m. umrl č. gosp. P. Gottfried Hlebec, ki je bil nekoč profesor na novomeški gimnaziji. — V Železnikih je umrl gosp. Ivan Dominik, ondotni okrožni zdravnik. — V zadnji tajni seji deželnega zbora so bili imenovani: deželni ladinžener g. Fran Witschl deželnim stavbenim svetnikom, inžener g. Anton Klinar nadinženerjem, oskrbnik deželnih dobrodelnih zavodov g. Andrej Kremžar nadoskrbnikom, pisarniški oficijal g. Ivan Zupanc pisarniškim adjunktom, računski oficijal II. vrste gosp. Henrik Lintner računskim oficijalom I. vrste extra statum in stražniški nadzornik v prisilni delavnici g. Fran Pavločič oficijalom.

Vseslovenska delavska slavnost je predurmi. Vseobče navdušenje zanjo vlada po vsej Sloveniji mej delavskimi sloji. Res — to bode praznik žuljavih rok in dolžnost vseh domoljubov, vseh slovenskih društev je, da se o tej priliki z obilo udeležbo oddolže onim, ki v narodnem boju stoje vedno v prvih vrstah. Naj bi ne bilo slovenskega društva, ki bi s svojo ne-

navzočnostjo kazalo, da mu ljudstvo slovensko ni nič mari. In ljudske mase slovenske bodo imele jutri teden svoj dan! Dne 28. maja vsi v Ljubljano, kateri še niso pretrgali zadnjih vezij s slovenskimi delavskimi stanovi! — Lepa bode slavnost. Udeležba bode ogromna. Iz Gorice pripravljajo poseben vlak. Časten venec ljubljanskih dam sestavlja si je poseben odbor, kateremu naloga je, prirediti gostom razna presenečenja. Opozorjamo udeležence, da naj vsi, kolikor jih ne pride s kamniško železnico, izstopijo na južnem kolodvoru, kjer bode odbor vsprejemal. — Pevska društva, ki se udeležijo vseslovenske delavske slavnosti, naj nemudoma naznanijo pevske točke, katere bodo pele, pripravljalnemu odboru, da se more sestaviti končni vspered. — Sosebno bi bilo želeto, da bi vsa navzočna društva in prijatelji naše delavske organizacije zabili v „Zvezino“ zastavo svoje žeblice. Naznanilo in doneske vsprejema g. Luka Smolnikar, stolni vikar, Ljubljana.

Potovanje bratov Čehov na Balkan. Jutri pozdravimo v Ljubljani češke turiste, 57 članov „Kluba čeških turistov“, ki se vračajo s potovanja po Balkanu, za kar jih je, kakor se misli v gotovih krogih, užgala knjiga, katero je izdal češki poslanec dr. Dyck o Bosni in Hercegovini pod naslovom: „Dvacet let kulturni prace“. Vsi Slovenci v Ljubljani se radoste, da so se odločili češki turisti, da posetijo tudi nas, ki delimo zajedno z njimi, odkar smo pod orlom Habsburškim, vse zlo in vse dobro... Pozdravljeni bodite v beli Ljubljani! Pozdravljajo Vas naše planine, katerih navdušeni, požrtvovalni stražarji ste! Zdar Bůch, Vam, sinovom sinje Veltave, Vam gostoljubnim slovanskim bratom, ki v zlati materi Pragi odpirate svoje domove revnim slovanskim dijakom, ki za tužni naš Korotan in za njega slovenske šole skrbite, kakor bi bile ob periferijah čeških. Pozdravljeni Vi, bratje zlatih slovanskih src in zlatih rok! Slovenci, kjerkoli se bodo pokazali Ti prvi naši bratje med brati Slovani, vriskajte jim nasproti klice hvaležnosti. Jutri ob 3/4 na luro popoldne pojdimo na kolodvor k vsprejemu!

Odbor za vsprejem izletnikov „Kluba“ čeških turistov nam je poslal ta-le program: I. Binkoštno nedeljo ob 10. uri 31 minut dopoldne sprejem na Zidanem mostu po odposlanstvu. II. Prihod v Ljubljano ob 12. uri 41 minut. Na kolodvoru pozdrav po gospodu županu mesta Ljubljane, Slov. plan. društvu in odposlancih drugih društev. Vožnja v hotele. III. Ob 1 uri 45 minut skupni obed izletnikov v „Narodnem domu“. IV. Ob 3. uri izlet na Šmarno Goro, ozir. ogledovanje mesta. V. Ob 8. uri 30 minut skupna večerja izletnikov in komers v „Narodnem domu“ s sodelovanjem godbe slav. pešpolka št. 27 kralja Belgijcev, slav. kvarteta „Ilirija“ in slav. tamburaškega zbor „Zvezda“. VI. Binkoštni ponedeljek izlet v Postojno ob 5. uri 43 minut z brzovlakom. Povratek v Ljubljano s ponočnim poštanim vlakom. VII. Binkoštni torek zjutraj ob 7. uri izlet na ljubljanski grad. Zbirališče v „Narodni kavarni“. Ob 9. uri skupni zajtrk v „Narodnem domu“. Odhod iz Ljubljane in povratek v domovino ob 11. uri 30 minut dopoldne s posebnim vlakom po državni železnici.

Pozor! Binkoštni ponedeljek ob 1/2 10. uri dopoldne s hod „Slovenske krščansko-socialne zveze“ v veliki dvorani „Katol. Doma“. Važen razgovor o vseslovenski delavski slavnosti! V dvorani bode razstavljena nova društvena zastava. Somišljeniki — vsi na ta shod!

Za serenado na predvečer vseslovenske delavske slavnosti se pevski zbor pod večjim vodstvom občeprižnanega slovenskega glasbenika g. sp. Sachsa pridno vadi. Zbor bode pel pred stanovanjem kumice gospe Pollakove Hladnikov „Pozdrav“, Volaričev „Vzvečer“, Ipavčevo „Domovini“ s tenor solom g. Medena in bariton solom gosp. Puciharja. Pred knezoškofovo palačo bode pel Bendlovo „Svoji k svojim!“, Volaričevo „Slovansko pesem“ in Hajdrihovo „Morje“.

Skupni obed pri vseslovenski delavski slavnosti bode na „starem strelišču“ ob 1. uri popoldne. Cene: Juha, meso in dve prikuhi 30 kr., s pečenko in salato 70 kr. Vsi tisti, ki se ga nameravajo udeležiti, naj to prav kmalu naznanijo, gotovo pa vsaj tri dni pred slavnostjo; dostavi naj se tudi, po kateri ceni.

V ljubljanski stolni cerkvi ima zdaj v majniku vsaki večer ob sedmih jako izvrstne govore p. Abel. Cerkev je vedno natlačeno polna. Slavnega govornika hodijo poslušati ljudje iz vseh stanov, celo taki, ki sicer malokdaj vidijo cerkev od znotraj. „Narodu“ pa to ni prav. „Narod“ piše, „da bi morala biti cerkev prazna — ker za svoje izveličanje že človek tudi brez takih govorov poskrbi“. Za vzrok bojkotu navaja to, da ne pridiguje domač duhovnik, ampak se je poklical govornik z Dunaja, ki govori nemški. To je pa samo hinavska pretveza. Ko je bil z Dunaja prišel m. krač Pernerstorfer, ki je v Ljubljani pri Virantu prodajal svoje neslanosti, ga je ponižno poslušal sluga liberalne misli dr. Tavčar s svojim štabom, četudi je govoril nemški. Tačas „Narod“ ni pisal o bojkotu.

Mestni magistrat ljubljanski je jako uslužen okrajnim glavarstvom, ki mu pošiljajo nemške tiskovine za poizvedovanje vojaškotakšnih zadev in slovenski župan jih ponižno vsprejema in izpolnjuje! Sredi najtrših slovenskih kmetov dobimo že župane, ki bi take tiskovine takoj vrnili, v Ljubljani pa prihajamo v novo dobo....

Maščevanje židovskih pisateljev. Pod tem naslovom piše „Narod“: Izdajatelja lista „Fackel“, Karola Krausa je dunajski dramatik O. Friedmann napadel v kavarni „Imperial“ ter ga tako pretepel, da je obležal. Kraus je „raztrgal“ v svojem listu sušmarsko igro Friedmannovo „Dreieck“, zato se je žid maščeval. Pomagali so mu pri tej nemoški osveti pisatelji Leo Hirschfeld, Feliks Dörmann in drugi, katere je „Fackel“ tudi smešila. Med slovenskimi časnikarji se more tem židovskim časnikarjem primerjati samo „Narodov“ urednik.

Porotna zasedanja se v Ljubljani zopet prično dne 5. junija.

Reformo učiteljskih plač je sprejel štajarski dež zbor.

Z napačno mero so pomerili ljubljanski trgovski pomočniki odbor „Trgovskega bolniškega društva“ v Ljubljani na občnem zboru preteklo nedeljo. Lani so se njegovemu nemškutarjenju postavili malo po robu in zahtevali, naj odbor spoštuje slovenščino. Odbor je vse obljubil, obljube pa ni držal. Kakor čitamo v poročilih, je občni zbor ravnateljstvu še izrekel zahvalo za uspešno in vestno delovanje. Poročila molče, da bi bil kdo kaj črhnil o prežranju jezika ogromne večine članov. In možje, ki so glasovali za to zahvalo, so čili „Sokoli“!

Kje smo? Ljubljanska pošta ima samonemške plačilne listke za dostavljanje časopisov na dom. Ker se je nekdo takim tiskovinam odločno uprl, reklo se mu je, da nimajo slovenskih listkov, in da naj torej, ako hoče dobiti svoje časopise, hodi sam na pošto. Da ne bode pri tem ostalo, se bode že skrbelo!

Kmetijski svet bode zboroval na Dunaju od 29. do 31. maja. Kranjsko bode zastopal posl. Povše.

S Štajarskega se nam piše: Poročilo „Slovenca“, da je „Slavija“ židovska zavarovalnica ki pod firmo slovanstva dela „gšefte“ med Slovenci, nas je jako vznemirilo. „Slavija“ je nekdanja dajala precej podpor za slovenske narodne namene, zato javno vprašamo g. Hribarja, za kakaj so zadnji čas te podpore izostale.

Drobne novice. Nov poštni urad dobe 1. junija v Podgori pri Gorici. — V Trstu se je ustrelil finančni svetnik Josip Tomažič. Vzrok je velika nervoznost. Pokojni svetnik ni nikdar zakrival svojega slovenstva — Prve roje so imeli letos na Gorenjskem še-le 12. maja. — Gradnja gluhozemnice v Ljubljani je proračunjena na 82.767 gl. 98 kr — S tira je skočil preteklo nedeljo parni stroj med postajama Laze-Zalog. Običal je kakih 100 metrov od proge na njivi. — Minuli mesec je bilo v kranjski deželni bolnici 1006 bolnikov. — Ustrelil se je v Ljub-

ljani 22letni pisar Ivan Prosenec. — V Pöbringu na Štajarskem sta se pri oranju nekemu dečku vola splasila in s plugom ušla. Dečka sta podrla. Plug je šel čezenj ter mu preparal trebuh. — V Gradcu bode binkoštno praznike slavnost nemškega štajarskega „Sängerbunda“, ki bode bolj politična, nego pevska.

Društvo za duhovnike. Zadnji „Voditelj“ priporoča, da naj se ustanovi „Pravno-obrambno društvo za duhovniško čast“ v posameznih škofijah, katero društvo naj nadzoruje posebno domače, lokalno sovražno časopisje. Društvo bi poslalo duhovniku list, v katerem je bil dobiček napaden, da bi mu ne bilo treba naročati nasprotnih listov, in društvo bi mu šlo tudi na roko pri slučajnih popravkih in tožbah, ako je bil po krivici napaden.

Iz Št. Vida nad Ljubljano se nam poroča, da so ljubljanski nemški biciklisti zadnje nedelje v gostilni pri Kraljiču strašansko hajlali in istotako, ko so odkolesarili proti Ljubljani. Opozorjamo častilce protestantskega boga, Schönererja, da naj drugokrat tako predrzno več ne izzivajo slovenskih Šentvidcev, če ne — utegne kaj pasti po plečih.

Rehabilitacija. Dne 19. februarja 1898 bil je mizar in hišni posestnik Jakob Rižnar iz Radeč pri Zidanem mostu pri okrožnem sodišču v Rudolfovem zaradi hudodelstva, goljufige, doprinešenega s krivo prisego, obsojen na trimesečno težko ječo. Sodišče je vsled prošnje Rižnarjeve za obnovitev kazenskega postopanja uvedlo obširne poizvedbe in na podlagi teh je dovolilo c. kr. višje deželno sodišče v Gradcu obnovitev kazenskega postopanja. Te dni se je dostavil zagovorniku Jakobu Rižnarju, dr. Ivanu Šusteršiču, sklep c. kr. okrožne sodnije v Rudolfovem, glasom katerega se je kazensko postopanje zoper Jakoba Rižnarja na predlog državnega pravnikarja ustavilo in s tem izrekla popolna nekrivda Jakoba Rižnarja.

„Slovenska Pisarna“. Glasilo društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov. Ta list je začel izhajati v Celju in se bo poganjal za pravice slovenščine v pisarnah, za izobrazbo omenjenih uradnikov in njih gnotne koristi. Društvo, čigar glasilo je list, je ustanovilo oddelek za posredovanje služb. List je četrtletnik in stane za nečlane na leto 1 gl.

Iz Celovca se poroča, da so pri 17. pešpolku zaprli nekega rezervista, ker se je javil slovenski. Res — avstrijsko.

Za nabiralce poštne razglednic. Ljudevit Stiasny, učitelj v Radovljici, potuje letos v Kavkaz. Kdor mu pošlje 3 krone, dobi od njega po pošti 15 največ umetniško izdelanih razglednic, namreč: iz Radovljice, Trsta, Brindisi, Korfu, Aten, Dardanel, Carigrada, Tiflisa, Jalte, Sevastopola, Odese, Černovic, Budapešte Zagreba in Reke (torej s 5 različnimi poštami znamkami).

Novo zdravniške metode je v Trstu izumil čevljar Jakson ter jih vstrajno poskušal proti dobremu plačilu. „Edinost“ poroča, da je prišla grbasta deklica k temu sleparju prosit za svet, kako naj bi odpravila svoj prirasek. Čevljar jo je dal stisniti z dvema deskama na hrbtu in prsih, zavezal ji vrv pod roke ter jo pustil na tej vrvi viseti, dokler ji ni skoro zastala kri. — Neki starki je ukazal, naj si stavi graha v čevlje ter naj tako hodi 3krat na dan v cerkev. Starka je ubogala, a da bi jej grahovo zrnje preveč ne ožulilo kože, dala je v čevlje — kuhanega graha. — Zopet drugim je ukazal, naj skakajo po četrt ure na eni nogi. S tem sredstvom si lahko v zaporu preganja dolgi čas.

Društva.

„Hrvatska“, akad. lit. zab. društvo v Gradcu, si je izbralo odbor, obstoječ iz akademikov: Korsano, Cviličević, Mrčalo, Šeparović, Ivkanec, Buzolić, Reizer, Skorce, Spišić, Pavelić, Čulić, Herzog, Sontica, in Blažičević.

Družbo sv. Cirila in Metoda za Istro Hrvatje v Banovini doslej niso posebno živahno podpirali. Utegnejo se zdaj nekoliko ogreti. Dne 12. maja so napravili shod zagrebški vseučiliščniki in so se posvetovali, kako bi mogli uvesti živahno agitacijo na korist družbi, da pomagajo rešiti istrske brate.

Slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“ poleti o binkoštnih praznikih v Zagreb, kjer se udeleži slavnosti blagoslovljenja zastave hrvaškega delavskega pevskega društva „Slobode“. — Dne 28. maja se „Slavec“ udeleži slavnosti blagoslovljenja zastave „Slov. kršč.-soc. zveze“ z zastavo.

Društvo slovenskih umetnikov in umetnic ima jutri ustanovni shod v „Narodnem Domu“ v Ljubljani.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so poslali: Č. g. Matija Eferl, kapelan pri Sv. Ropertu nad Laškim, za mutsko šolo 1 gld. — Slavna Posojilnica v Črnomlju 10 gld. — Slavna Posojilnica v Pišecih 5 gld. — G. Fran Lavtižar, učitelj v Kamni Gorici, 1 gld. kot donesek za mesec sušec in mali traven. — G. Josip Ivančič v Ljutomeru je nabral za mutsko šolo 5 gld., in sicer so darovali po kroni gg.: Fran Brglez, Roman Fekonja, Jos. Ivančič, Janko Karba, dr. A. Mihalič, Fran Schneider, Fran Sršen, Karol Skočir in Josip Weixl. — G. veletržec Vaso Petričič v Ljubljani od prodanega Ciril-Methodovega mila 32 gld. 23 kr. — Slavno Obrtno pomožno društvo v Ljubljani 10 gld. — Ženska podružnica v Mariboru po gospe Anki Majcen 102 gld. 21 kr. — Moška podružnica v Trstu po bivšem denarničarju g. Viktorju Klinarju 155 gld. letos nabranih darov. — Po gospe A. Urbanek v Pragi 600 gld. kot skupiček akademije, prirejene od sl. društva „Šumadije“ v korist koroških šolam. — Slavno upravništvo „Slov.-Lista“ v Ljubljani 2 gld. — Slavna Posojilnica v Žužemberku 15 gld. — Iskrena zahvala vsem darovalcem, zlasti požrtvovalnim bratom Čehom.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Najnovejše vesti.

Premilostni gosp. knez in škof dr. Jeglič je izdal v „Škofijskem Listu“ obširno pismo, v katerem govori o političnih razmerah na Kranjskem. V pismu pokaže mesto, na katerem bi se mogli Slovenci sestati in zediniti. Več o tem važnem pismu izpregovorimo o priliki.

Vseslovenska delavska slavnost. Tisti udeleženci vseslovenske delavske slavnosti, ki pridejo že zvečer 27. maja v Ljubljano, naj to nemudoma naznanijo pripravljalnemu odboru, da more ob pravem času preskrbeti prenočišča. Oglašeni je doslej nad 60 društev, upati pa je da se to število še znatno pomnoži. Korenjski Gorenjci pridejo v narodni noši. Tudi slovenske delavke ljubljanske nastopijo v tej prekrasni noši. Vsem Slovincem: Na svidenje dne 28. maja v Ljubljani! One ljubljance, ki se nameravajo udeležiti skupnega obeda, prosimo, da to nemudoma naznanijo pripravljalnemu odboru.

Slovenci, v Jeruzalem! Čas poteka, da se treba zglasiti za romanje v sveto deželo. Knez in škof dr. Jeglič to romanje toplo priporoča. Tudi mi želimo, da bi se oglasilo zadostno število in kličemo: Slovenci, lepa prilika je, da gremo letos v sveto deželo, tedaj odločite se hitro!

Izpred sodišča. Dne 17. t. m. vršila se je proti slovenskim zidarjem in sicer Antonu Vičiču, Mihi Srakarju, Alojziju Pahorju, Francu Benedičiču in Avgustu Jevnikarju kazenska razprava pred deželnim sodiščem v Ljubljani. Imenovane delavce tožilo je namreč c. kr. državno pravdnništvo v Ljubljani, da so kot voditelji izredno nahujskanih delavcev dne 12. septembra 1898. l. v Ljubljani z grožnjami „Lahi vun“, „če ne greste dol, vas bomo dol vrgli“ na različnih stavbiščih v mestu, hoteli prisiliti italijanske delavce, da ustavijo delo pri stavbah, kar so tudi dosegli. Vsled tega pritiska in teh groženj od strani slovenskih delavcev bili so Italijani tako prestrašeni, da so delo opustili in odšli večinoma domov. Pri glavni razpravi dne 17. t. m. pa se je popolnoma jasno dognalo, da niso imeli slovenski delavci niti najmanjšega namena prisiliti laške delavce k opustitvi dela, marveč, da so slovenski delavci edino le vsled svojega iskrenega dinastičnega čuta in nadalje radi tega opustili dne 12. septembra 1898. l. delo, ker se je že dne 11. septembra 1898. l. raztrosila po Ljubljani in okolici novica, da je prišel ministe-

rijalni ukaz, da morajo vsi laški delavci v teku 24 ur zapustiti Avstrijo, in so bili delavci popolnoma prepričani, da se je enak ministerjalni ukaz v resnici izdal. Dognalo se je nadalje, da so se obtoženi jako dostojno in mirno vedli in da niso niti jednega laškega delavca dejansko napadli, marveč, da so hoteli s svojim nastopom edino le javno izraziti svoje užaljenje, provzročeno vsled umora cesarice in svojo vdanost do presvetlega vladarja. Z ozirom na vse te okoliščine oprostilo je c. kr. deželno sodišče v Ljubljani pod predsedstvom gospoda deželno-sodnega svetnika Martinaka vse obtožene. Zagovarjali so obtožene: Dr. Josip Furlan, dr. Valentin Krisper in dr. Makso Pirc, vsi trije odvetniki iz Ljubljane.

Občinski svet ljubljanski se je v četrtek mučil z ugovorom, katerega je proti volitvam v občinski svet vložila ljubljanska mestna opozicija. Na galerijo so prišli mestni uradniki, uradniki banke „Slavije“, pred vrata so pa postavili policaja, ki je na galerijo spuščal samo mestne uradnike in je s tem ponehal še-le, ko je naš somišljenik odločno protestiral proti takemu postopanju. Tudi župan Hribar je posetil svoje podložne na galeriji. Poročevalec je bil svetnik Svetek, iuriste obč. sveta je pa zastopal z dokazi, da mora biti skrutinij tajen, obč. svetnik Prosenec. Ugovor se je občinskim očetom zdel nekaj nečuvnega, kar se jim doslej še ni zgodilo in z izjemo jednega glasu zavrgli so ugovor. Sedaj bode govorilo sodišče! Funkcijska pristojbina župana se je določila za tri leta na 3000 gld., stanarina na 600 gld. Sledila je volitev župana. Hribar je dobil 27 glasov, dr. Tavčar je dobil Hribarjev glas. To volitev so na galeriji zbrana banka „Slavija“ in mestni uradniki burno pozdravljali. Sledila je volitev v razne odseke. Obč. svetnika dr. V. Krisperja niso izvolili v noben odsek. Vprašanje mestne godbe se je odložilo. Odbor gasilnega društva ljubljanskega se je potrdil. Slovenskemu gledališču se je dala podpora 2500 gld. O tej priliki je predsednik „Dramatičnega društva“ dr. Tavčar napram dr. Požarju, ki je povdarjal moralo v gledališču, izjavil, da morala nima nič opraviti z gledališčem.

V Novem Mestu bi bili v četrtek 18. t. m. imeli obesiti 26letnega morilca in tata cigana Simona Helda. Prišel je že krvnik z Dunaja, a nakrat je bila smrtna izvršba ustavljena. Held je izdal stvari, ki so imele vspeh, da se mu je življenje podaljšalo. Krvnik je ostal v Novem Mestu.

Zanimivo brošuro smo dobili danes na ogled: „Maks Fabiani: Regulacija dež. stolnega mesta Ljubljane“. O tem delu še izpregovorimo.

V Celju so se nastanili štirje novi slovenski obrtniki. Svoji k svojim!

Trst. Ministerstvo je pritrdilo namestništvu v zadevi Nabergojevega mandata. Lahki se bodo pritožili na najvišje sodišče.

Odbor slovenskih in hrvaških poslancev je imel v Trstu dve seji. V včerajšnji seji je glavni poročevalec predložil poročilo o odnošajih v vsaki treh primorskih pokrajih posebej in na vsem Primorskem sploh. Konečna uredba poročila se je odobrila soglasno in se je odločilo, kaj je ukreniti na dalje. V vseh vprašanjih se je pokazalo med navzočimi poslanci popolno soglasje.

Češki turisti so danes v Zagrebu. Hrvati jih srčno vsprejemajo. Ljubljance, — storite tudi Vi jutri svojo narodno dolžnost!

Na Češkem je 13 nemško nacionalnih poslancev odložilo mandate, katerih ne morejo imeti po „češki milosti“. S tem nameravajo prisiliti nemške liberalne poslance k istemu dejanju, da bi jim potem odvzeli nekaj mandatov. Tudi Wolf je odložil dež. mandat.

Razne stvari.

Slovincem v Ameriki prinaša njihova organizacija lepe sadove. V občinski zastop mesta Joliet, ki šteje 40.000 prebivalcev sta bila kot občinska svetnika izvoljena s precejšnjo večino Slovencev Anton Nemanič in Marko Kraker.

Veselje nad to prvo politično zmago jolietških Slovencev je bilo veliko. Ko se je ob 8. uri zvečer razglasil izid volitve, je bila po koncu vsa slovenska naselbina; v gručah so se zbirali Slovenci po cestah, zažgali umetaljni ogenj, streljali s puškami in dinamitnimi kanoni in dajali duška svojemu veselju z glasnimi hurakliči za prvega slovenskega aldermana v Jolietu, g. Antona Nemaniča. Še ob polnoči je korakalo na stotine Slovencev z godbo na čelu po mestnih ulicah, proslavljajoč moč in zmago slovenskega življa v Jolietu.

Iz Črne gore nam piše prijatelj: Takega slavlja pa še ni bilo, odkar smo praznovali 400letnico tiskarne. Za Cetinje je bilo bivanje Čehov pravi pravcati praznik. Gospodar (Nikola I.) jih je vsprejel 15 v avdijenciji. Kneginja Milena je damam-izletnicam darovala svojo sliko. Po Skaderskem blatu so se vozili 11. t. m. popoldne s kneževu jahto, katero jim je ta radovoljno prepustil. Ako še omenimo, da se je v Mostaru „zbito“ isto mej Srbi in Hrvati, kakor v Dubrovniku, namreč, da je prišlo skoro do prepira in ako sporočimo telegram „Narodnih Listů“, da vlada bosenska ni dovolila Srbom javno pozdraviti Čehov v Sarajevu, mislimo, da smo izvršili svojo novinarsko dolžnost.

Za bolgarsko sebranje so bili izvoljeni 104 vladni pristaši in 53 opozicijcev, med katerimi so glavni voditelji strank. Treba je bilo 12 ožjih volitev. Zasedanje sobranja se pričinja 28. maja.

V Plevlje v Bosni je odpotoval ruski vojaški atašé Voronin, da je po carjevem nalogu izročil c. in kr. pešpolku št. 2., kateremu je car načelnik, sliko carjevo v naravni velikosti. Slika predstavlja carja v uniformi polkovnika s trakom Štefanovega reda.

Pariški pismonoše — štrajkajo, ker jim senat ni dovolil zboljšanje plač. Pravijo, da s 1000 franki ne morejo živeti in zahtevajo 1200 frankov. Štrajkujočih je 3800 mož. Pisma se seve ne raznašajo. Neštevilno trgovcev oblega pošto, a ne morejo dobiti pošiljatev. Pismonošam se grozi, da bodo odpuščeni. Štrajkujoči so napadli poštne vozove, za katere je poštna uprava v naglici dobila voznike. Vlada pravi, da se ne podá pod nikakim pogojem. — Pisma so v četrtek raznašali vojaki. Včeraj so pismonoši zopet prevzeli službo. Povzročitelji štrajka bodo odpuščeni.

Zvezda repatica „Swift“ se z neznansko hitrostjo približuje zemlji. Do dne 25. t. m. bode napravila, odkar se vidi, nad 51 milijonov kilometrov pota, potem bode 4 dni jasno svetila na nebu, nato zopet začela odhajati in začetkom julija je niti z daljnogledom ne bode mogoče več videti.

Petletno deklico Miciko Winter na Dunaju je onečastil in potem zadavil grozovito surovi mizarski pomočnik Kopecky. To zver v človeški podobi imajo že pod ključem. Pogreba male ubožice se je udeležilo nad 20.000 ljudij. Krsto je spremilo veliko število belo oblečenih deklic in dečkov z gorečimi svečami.

Zelezniške vlake zadržujejo pri nas zameti in plazovi, na Španjskem pa kupe kobilic. Ta mrčes pokrije časi po več ur na daljavo tla tako na debelo, da se vlak le s težavo prerije naprej.

Učiteljev je na Dunaju 1600 liberalnih in 800 krščanskih. Organizuje se avstrijska katoliška zveza učiteljev, ki ima že 3500 članov. Na Tirolskem je med učitelji le ena osminka liberalcev, drugi so vsi pri katoliškem društvu. Jednako je v Vorarlbergu. Na Solnograškem se baš sedaj snuje katoliško učiteljsko društvo. Med nemškimi učitelji liberalnost pojema, med slovenskimi je pa še veliko dima.

Sveto leto bode prihodnje leto 1900. Dostična bula sv. očeta je bila dne 11. maja razglašena v rimskih cerkvah.

Odvetniki so ljudem živa potreba. Če kdo upa, da bo pred sodiščem zmagal, najame odvetnika, da nasprotnik več plača, če ne upa zmagati, vzame odvetnika, da si pomaga iz zadržge. Odvetnike znajo ceniti zlasti prebivalci slavni in od nekdanj naprednih Aten. Med 120.000 prebivalci mesta je 750 odvetnikov. To so res moderni grajščaki, ki vladajo svet.

V vasici Wier na Gorenjem Avstrijskem je porodila neka žena dečka, ki je od pet do glave pokrit z dlako. Na rokah in nogah ima po 6 prstov, namesto nosu pa ima samo luknjico v obrazu. Drugače pa je otrok, ki je šesti v družini, čvrst in zdrav.

Tatovi elektrike še niso kaznjivi. Državno sodišče v Lipskem je razsodilo, da se električna moč ne more prištevati „premakljivim rečem“ in da se po sedanjih zakonih nihče kot tat ne more obsoditi, če si elektriko n. pr. s ceste do- vaja v svojo korist, ker elektrika ni telesna stvar, ki se premakne. Treba bode za tatove elektrike tedaj posebnega zakona.

Kardinala Grušo bodo operirali vsled mre- ne na očesih.

Gregorijanski koledar. Vlade Rumunije, Srbije in Grške so naznanile, da so pripravljene uradno upeljati gregorijanski koledar takoj, ko Rusija isto stori.

Za napredek naše trgovine.

II.

Blagostan države se običajno sodi po trgovini in industriji. Trgovina sestoji v glavnem v dovozu in izvozu, torej v činiteljnih industrije. Aktiva izvoza je znak napredka trgovine in industrije, v obče znak blagostanja, dočim je passiva znak nazadovanja.

Naša avstrijska trgovska bilanca za leto 1898. kaže prvič po letu 1874. — upadek, passivo. Dovoz k nam je tvoril ceno 8409 milijonov glđ., izvoz naš pak 8080 milijonov glđ. Upadek tedaj sestoji v svoti: 221 milij. glđ.

Da nam bo slika jasnejša, pogledimo malo nazaj v preteklost. Bilančni prebitki so: (l. 1897.) 10.9, (1896) 68.2, (1895) 19.3, (1894.) 95.5, (1893.) 135.8, (1892.) 100.2, (1891.) 173.—. Bodi to dovolj! Iz teh števil vidimo, da smo preje malo bolje stali, ko je delal državni zbor.

Uzrok takega upadka lanske bilance je po mnenju nekaterih v dovozu žita, kar je baje posledek predlanske (l. 1897.) neurodnosti. To mnenje se nekako temelji na padcu aktive leta 1897. (Primerjaj gori navedene številke). Nekateri pak uvidijo uzrok drugje, v dejstvu, da se Avstrija premalo briga za svojo trgovino in industrijo. Le-ti pravijo, da Avstriji manjka eksportne banke.

Čehi imajo eksportno društvo. Njegovo delovanje naj vam pokaže korespondenca, katera se je vršila (po „N. Obzoru“) v takem-le obsegu: leta 1895. je došlo društvu 7.123 pisem

„ 1896. „ „ „ 13.744 „

„ 1897. „ „ „ 14.815 „

do 28. dec. l. 1898. je došlo društvu 22.950 pisem.

Kakor vidimo, delovanje ni grajevredno. Napredek je ogromen. Akoravno ne moremo kaj bolj značilnega zapisati, ipak imamo tu vsaj dokaz, kak delokrog bi imela eksportna banka.

Nedavno so se glede avstrijskega izvoza začela posvetovanja. No, vsaj je bil že skrajni čas. Rumunska je zaprla nam mejo, kar zlasti zelo čuti trgovina s tekstilno industrijo. Pred časom je n. pr. v Brnu, kateri je zelo važna postojanka v tekstilni industriji, bil rumunski konzulat. Sedaj ga ni. Evo dokaz, da imajo dotičniki skoro le prav, ki trde, da je vlada precej kriva našem neblagostanju.

Udeležniki so bili: bar. Bohuš Čížek, dr. Hallwich, Arthur Krupp, Leiteberger, Mauthner in baron Schwegel. Pozitivnega ta posvetovanja sicer še niso prinesla nič, no, nekaj pa le imamo. Minister Dipauli je tem posvetovalcem obljubil svojo pomoč. No, in kaj spomenica trgovskega ministerstva? Za sedaj samo par besed.

Iz te spomenice razvidimo, da eksportne banke — ki pa naj bi bila samo nekako organizacijsko društvo, — še tako kmalu ne bo, da je podobna poslopju, katero nima temelja. Za to podjetje bi bilo treba, da vlada da podpore. „Politik“ je v članku „Wirtschaftliche Aspekte“ (št. 60.) dejala: „Wir haben mit staatlichen Subventionen schon recht traurige Erfahrungen gemacht, die traurigste bei Triester Lloyd.“

Dipauli trdi dalje: preje nego hočemo pristopiti k vprašanju napredka izvoza, moramo

imeti „nationale Kauffleute im Auslande“. Malo čudno je to-le „nationale“... no, o tem o priliki.

Ti spomenici, ki se je razposlala vsem avstrijskim trgovskim zbornicam, je Dipauli pripojil prošnjo, v kateri uljudno vabi čislane zbornice, da o ti spomenici izvestne trgovske in industrijske kroge obvesté ter se z njimi posvetujejo o nji kakor o kandidatih za gotova mesta

Poleg Dipaulija se je za izvoz zavzela tudi praška trgovska zbornica, katera, kakor znano, v Avstriji prednači. Nasvetovala je, da naj se ustanovi v Hamburgu „Exportbureau“. Nasvet ni slab. Kako bo pa na Dunaju prošel, se ne ve.

Iz tega spoznámo, da je lanski upadek vender le vzdramil našo nedelavnost. Da imamo odprte oči, bi se bili vzdramili že preje. Zamejno gibanje narodno gospodarsko je tako živo, da ga moramo pozorno opazovati. V Avstriji zaostajamo! No, ne samo, da zaostajamo vsled nedelavnosti, da, icelo tedaj padamo, kadar še delamo. Vzemimo za zgled Trst.

To jedino naše pravo trgovsko mesto faktično napreduje, ali pri vsem tem zaostaja. Trst je bil pred 27. leti jednak Hamburgu, trgovina Hamburga je pa sedaj šestkrat večja kot Trsta. Pred dvanajstimi leti je bil Trst še mej trgovskimi evropskimi emporiji o smi, danes je pak sedemnajsti. In Trst je primorsko mesto!

Lanski izvoz Angleške in Francoske je tudi precej manjši, kakor pred krizo leta 1873. Cvete pa nemška in severoameriška trgovina. N. pr.: lani se je ustanovilo v Nemčiji 329 akcijskih družb s kapitalom 463 milijonov mark. Od teh družb je 23 železničnih z 78. milijoni, 45 za izdelovanje živeža, 53 za kovine in stroje, 17 bančnih, 36 na elektrarne, 23 na kameno obrt, 19 na stavbarstvo itd.

I Rusija napreduje, kar vzbuja zlasti Nemčijo k delu. S podatki tu poslužiti ne moremo. Da se pa malo spoznamo i z rusko trgovino, pak naj govori A. Stiller („Obzor Národohospodársky“, l. IV. str. 22. „Z dojmu na obchodní cestě na Rusi“).

„Moskva je, kratko rečeno, trg. Da resnico govorim, bodi svedok to, da v sredini mesta, neposredno okolo Kremlja, kateri je slikovita skupina starih, zelo lepih in bogatih prodajalnic ter administračnih kancelij, ni mogoče več dobiti stanovanja. Vse je v oblasti skladišč, prodajalnic in pisarnic. Tu ni mesta za kavarno in gostilno; visoka najemnina že tudi ni nikomur drugemu več pristopna kot trgovcu, kateri se tu, dobivši že vsa druga za bivanje možna mesta, zmagoslavno razprostira končno i v kletih i pod strehami.

Ta popolnoma trgovski značaj ruske stolice ni nov. Tu je bilo že od davna tako. Vsi trgovci malih ruskih mest potujejo že od nekdej v Moskvo, vedoč, da tam vse dube, a vsi moskovski trgovci so pripravni za vsako možno trgovino. In ravno tako, kakor se pri nas od govarja na vprašanje, kako se temu ali onemu godi, da se ima dobro, Rus odgovarja na vprašanje o kaki tretji osebi: tor hujet, trguje.

„I drugod sem videl isto, dasi v malih zmenah. Nižni, (tako imenujejo Rusi Nižji Novgorod), Kijev, Harkov, Rostov na Donu, Odesa... to so trgi, a „kupečeskoe soslovie“, stan trgovski, je povsod toč vladajoči, vse k sebi valeči in vse pronikajoči živelj... Kdor je jedenkrat postal trgovec, ostane do smrti in komptoar ali pa skladišče okupira poleg domačije vso njegovo existenco, da, često pri tem zanemari tudi domačijo.

„Poleg Moskve, katera je v Rusiji največji stalni trg, sta še dva perijodična trga, Kijev in Nižji Novgorod. Kijevski trg se začne v februarju in traja do marca; služi glavno v sklepanje raznih pogodb ali „kontraktov“ mej najrazličnejšimi ruskimi trgovci in obrtniki. Trg v Nižjem Novgorodu je nekaj sličnega kakor znani „Messe“ v Lipskem; začenja se takoj, ko upadeta Volga in Oka po spomladanskih povodnjih in traja do julija. Tu je središče vseh trgovcev Rusije, ne samo evropske, temveč i azijske

„Na vprašanje, so li Rusi dobri trgovci, odgovorjam, da so vzorni“.

Dalje pripoveduje Stiller, da z Rusi zamorejo trgovati samo Nemci, zato ker poznajo natančno zemljo, imajo povsod kolonije in si iz svojih ljudij zamorejo izbrati veščakov, kakoršnih le hočejo. Završuje pa: „Trgovski duh v Rusiji je tako močan, da obvlada vse, niti vlada se mu popolnoma ubraniti ne more. V sedanji denarni krizi šele jasno vidimo, da ni nobena druga država svojih posojil tako dobro zastavila, kot Rusija. Rus ima vse G, kakor pravijo Nemci: „Gesundheit, Geduld und Geld“.

Značilno je, da Nemci tako poznajo Ruse, da rast slovanskega kolesa tako marljivo zasledujejo. So diplomati. Berlinčanke, pristne Berlinčanke, znajo desetkrat boljše ruski kot prebrisan in napredni slovenski doktorji, ki so poleg tega še veliki Slovani.

Brno, dne 11. t. m. 1899.

Vabilo

k

vseslovenski delavski slavnosti

v naknadno proslavo

petdesetletnega vladanja

Njegovega Vel. cesarja

Franciška Jožefa I.

V soboto, 27. maja, in v nedeljo, 28. maja 1899. l.

VSPORED:

V soboto, dne 27. maja:

bakljada in serenada.

Ob 1/8. uri zvečer zbero se udeležniki pred »Kato- liškim domom«, odkoder odkorakajo z lampijoni in godbo na čelu po Gospodski ulici, mimo »Zvezde«, po Selenburgovih ulicah na Dunajsko cesto pred stanovanje blagorodne kumice gospe Pollakove, kjer se ji priredi podoknica. Od tu odkorakajo v istem redu mimo južnega kolodvora po Resljevi cesti, Kopitarjevih ulicah, Vodnikovem trgu pred škofijo, kjer pred palačo presv. knezoškofa pri- rede serenado.

Večer na čast došlim gostom.

»Slovenska krščansko-socijalna zveza« priredi po končani bakljadi in serenadi v »Katoškem domu« večer na čast došlim gostom. Vstop gostom in prijateljem sloven- skega kršč.-soc. delavstva prost.

V nedeljo, dne 28. maja:

Slavnost blagoslovljenja zastave „Slovenske krščansko-socijalne zveze“.

Ob pol 8. uri zjutraj zbero se društva pred »Kato- liškim domom«, odkoder odkorakajo po Bregu, Cozovi, Emonski cesti, Vegovi ulici z godbo na čelu pred nunsko cerkev. Pred nunsko cerkvijo ima presvetli gospod knezo- škof Anton Bonaventura Jeglič cerkveni govor, potem pre- svetli blagoslovi zastavo. Po blagoslovljenju zastave se vrši zabijanje žebeljev in potem daruje knezoškof sv. mašo. (V slučaju slabega vremena vrši se ta cel slavnosti v nunski cerkvi.)

Obhod po mestu.

Sprevod se pomika po Selenburgovih ulicah, Pre- šernovi ulici, čez francišanski most, po Špitalskih ulicah, pred škofijo, čez Vodnikov in Cesarja Jožefa trg na »stare strelišče«.

Zborovanje.

Vrši se na »starem strelišču« ob 11. uri dopoldne. — I. Slavnostno zborovanje. a) Pozdravi: Poslanci V. sku- p. ne. Zastopniki posameznih organizacij b) Izjava udanosti in pokorščine cesarskemu jubilarju. Poroča urednik »Glas- nika« Ivan Jakopič. c) Izjava udanosti Nj. sv. papežu, Le- onu XIII. Poroča Ivan Rakovec. II. Ustanovitev krščansko- socijalne zveze. Poroča Iv. Kregar. III. Sklepanje o reso- cijah: 1.) Načela, poroča dr. Josip Pavlica; Politčne raz- mere, poroča Josip Gostinčar; 2.) a) Gospodarska organiza- cija, b) Delavsko varstvo, poročajo Franc Ziller, Josip Sed- mak, Martin [Škerjanec; 4.) Tisek; delavski zaklad, poroča J. M. Kržišnik.

Skupni obed na »starem strelišču«.

Velika ljudska veselica

na »starem strelišču« se prične ob pol 4. uri popoldne. Vspored: Prolog, zložil g. dr. Jan. Ev. Krek. Slavnostni govor, govori g. dr. Jan. Ev. Krek. Petje raznih pevskih društev, sviranje godbe itd. Prosta zabava.

Vstop udom sl. društev brezplačen, neudje plačajo 30 kr. za osebo. — Čisti dohodek se porabi v pokritje stroškov za novo društveno zastavo, ter se preplačila hval- ležno vsprejemajo.

Slavnost se vrši ob vsakem vremenu.

Slavnostni odbor,

Ljubljančanje!

Na vseslov. del. slavnost pride že 27. maja mnogo dragih gostov, sosebno bratov Hrvatov. Trdno se zanašamo, da s svojo gostoljubnostjo priskočite na pomoč pripravljalnemu odboru. Kdor bi mogel prenočiti kakega gosta, blagovoli naj se ustmeno ali pismeno oglasiti pri g. Luki Smolnikarju, stolnem vikariju v Ljubljani, ali pa v uredništvu „Slov. Lista“ od 10–12 ure dopoldne.

Pripravljalni odbor
za vseslovensko delavsko slavnost.

„Naša Straža“.

Usnjarski mojster z malo gotovino bi se lahko naselil v večjem trgu na slovenskem Štajerskem na zelo ugodnem mestu.

Slovenskemu narodnemu zdravniku se nudi lepa prilika, naseliti se v velikem, bogatem trgu na Spod. Štajerskem, kjer bo imel sigurno zelo lepo prihodnost.

V istem kraju se bo prihodnje leto oddajala edina slovenska gostilna v najem; gostilna je jako dobro obiskana, ker v njo zahajajo vsi narodni krogi iz trga in okolice.

Kdor želi kaj natančnejega izvedeti, naj se obrne do „Naše Straže“ v Ljubljani.

Birmanska darila!

Najboljše, najceneje, pripoznano natančno regulirane ure

priporoča 55 (3–3)

Janko Klopčič
tvrdka
v Ljubljani,
Prešernove ulice
št. 4.

Žepne ure za dečke in deklice od 5 gld. naprej!
Veliko zalogo zlatnine in srebrnine.

Zahvala.

Srčno zahvalo izrekava vsem prijateljem, znancem in rojakom, ki so sočuvstvovaje spremlili k večnemu počitku najino nepozabno rajnico

Apolonijo Lončar roj. Zabret.

Posebej pa zahvaljujeva slavno pevsko društvo »Zarja« na Brdu za gniljivo petje ter rodbino Kraljičevo v Lukovici za izredne dokaze naklonjenosti in prijateljstva do drage pokojnice.

Selo pri Lukovici, dne 15. majnika 1899.

(56) Žalujoči oče in sin.

Cerkvena mizarska dela.

Podpisane izdelujem zlasti **cerkvene klopi, spovednice, okna, vrata in klečalnike** po vzorcih in lastnem načrtu ter se za taka dela priporočam čast duhovščini in cerkvenim predstojništvom. Zagotovem izvrstno delo in nizke cene. Že desetim cerkvam sem izdelal klopi v največjo zadovoljnost.

Da je moje delo res trdno in lepo, spričujejo klopi po farnih cerkvah v Dobu, Radomljah, na Rovu, Brdu, Goričici, v Moravčah, Pečah, Komendi, pri Sv. Jurju pri Kranju in v novi cerkvi v Vodica, pa spovednica na Holmcu.

Ravno sedaj izdelavam cerkvene klopi za farno cerkev v Čemšenik. Postavljenje novih klopij v cerkvi traja le 5 do 6 dni.

Josip Stupica na Viru,
pošta Domžale.

43 (41–8)

Najnižje cene. Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch,
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

21 (48–12)

Na vseslovensko
delavsko slavnost!

Obrtno naznanilo.

Usojam si uljudno naznaniti, da se od danes naprej nahaja moje

sobno, cerkveno in dekoracijsko obrtovanje

v Vegovih ulicah št. 8
pritlično.

(Poleg realke v Seemanovi hiši.)

Uljudno priporoča se naklonjenim naročilom bilježim 37 (10–9)

z velespoštovanjem

J. Terdan,

sobni, napisni in dekoracijski slikar.

Njega svetost

Papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Lapponi-ju g. lekarnarju G. Piccoli-ju v Ljubljani pristrčno zahvalo za doposlane Jim stekleničice

tinkture za želodec

in so njemu z diplomo dne 27. novembra 1897 podelili naslov „**dvorni založnik Njihove svetosti**“ s pravico v svoji firmi poleg naslova imeti tudi grb Njihove svetosti.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji zapisujejo boleham **Piccoli-jevo želodčno tinkturo**, katera krepa želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljanje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje

G. Piccoli,

lekarnar pri „Angelu“ v Ljubljani na Dunajski cesti.

Tinkturo za želodec pošilja izdelovatelj v skatljah po 12 stekleničic za gld. 1.26 a. vr., po 24 stekleničic za gld. 2.40, po 36 stekl. za gld. 3.50, po 70 stekl. za gld. 6.50 (poštni paket ne čez 5 kil težak), po 110 za gld. 10.30.

Poštnino mora plačati p. n. naročnik.

Patentovani vozički
za sedeti in ležati.

Zaloga prve c. kr. izklj. priv. tovarne za otroške vozičke

Fran Burger

pohišveno in stavbeno mizarstvo
v Ljubljani Marije Terezije cesta št. 14.

Zastopstvo zakonito varovanih patentovanih vozičkov za sedeti in ležati 54 (3–3)

Narodna trgovina.

M. Žargi, Ljubljana

(Špitalske) Lingarjeve ulice.

Največja izber

kravat od 15 kr. naprej, različni ovratniki od 12 kr. naprej, bele srajce, spodnje perilo, modere, obleke za dečke, vse po

izdatno znižani ceni.

57 (3–1)

dalje velika zaloga

različnih vencev in šopkov itd.

Največja izbira za krojače in šivilje.

Ceneje kakor drugod.

VIZITNICE

priporoča

J. Blasnikova tiskarna.

F. P. VIDIC & Co. v Ljubljani

ponudijo po najnižji ceni poljubno množino

stavbinske opeke, zarezne strešne opeke

(Strangfalz-Ziegel) in tem pripadajočo
stekleno zarežno opeko.

Strešna okna iz litega železa.

Peči in štedilna ognjišča

(lastni izdelek).

53 (5)

Roman-cement, dovski Portland-cement

pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.

Najnižje cene.